



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Присвячується 85-річчю
Українського державного
університету залізничного
транспорту*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
ВІДПОВІДНИМИ РІВНЯМИ
ТА СТУПЕНЯМИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(2-3 грудня 2015 року)

Харків 2015

Редакційна колегія

Шумик Д.В. (відп. редактор), Руденко Г.І.,
Калабухін Ю.Є., Колісник К.Е.,
Мкртичян Д.І., Прогонний О.М.,
Скорик О.О., Устенко О.В.,
Захарченко В.В., Костенніков О.М.

ТЕЗИ ОБ'ЄДНАНІ ПО СЕКЦІЯХ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ	41
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АВТОМАТИКИ, ТЕЛЕМЕХАНІКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ	75
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	89
СЕКЦІЯ МЕХАНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	103
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	113
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	125
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	133

- питання індивідуалізації і варіативності СРС;
- мотивація СРС та система її контролю;
- формування навчального навантаження викладача відповідно до вимог Болонського освітнього процесу і деякі інші.

У ситуації, що склалася, викладачі змушені переходити до нової форми проведення іспитів - тестової, яка логічно впливає з кредитно-модульної, рейтингової систем оцінювання. Однак, як показує практика, і це не вирішує проблеми. Різкий перехід на тестову форму навчання тільки дискредитує її в очах студентів і викладачів. Надмірно завантажені навчальною та «паперовою» (що в багато разів помножилася) роботою, викладачі змушені на ходу складати численні варіанти тестів, що містять у сумі сотні різноманітних питань. З огляду на те, що викладач не має достатньо часу на розроблення, апробування та розмноження цих тестів, можна зрозуміти, що їх якість у багатьох випадках залишає бажати кращого. Є ще одна серйозна обставина, що свідчить не на користь тотального тестування, особливо в галузі гуманітарних і суспільних наук. З цих дисциплін важко складати тести, які б передбачали однозначні відповіді на запитання. Крім того, вихолощується сама сутність суспільно-економічної освіти - вміння мислити, формулювати свої думки, вибудовувати логічну систему доказів, задавати ціннісні, світоглядні орієнтири всьому суспільству.

Очевидно, що за таких обставин без систематичного та повноцінного контролю з боку викладача самотійна робота студентів буде неякісною і неефективною.

Т.Г. Сухорукова

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Реалії економіки, що швидко змінюються, вимагають відповідних змін у системі освіти. Проте важливо не лише підготувати фахівця, який знайде свою "нішу" в економічному просторі, але і створити передумови, умови, потреби, які змусили б його займатися самоосвітою усе життя. Для цього потрібне глибоке пізнання системи освіти. Базою цього процесу виступає філософія освіти.

Філософія освіти - дослідницька сфера філософії, що аналізує підстави педагогічної діяльності і освіти, його цілі і ідеали, методологію педагогічного знання, методи проектування і створення нових освітніх інституцій і систем.

Український дослідник Ю. Терещенко дає таке визначення філософії освіти: "філософія освіти – це галузь гуманітарних знань, що займається прогнозуванням розвитку освіти, створенням його стратегії, виробленням світоглядних орієнтирів навчання і виховання, внаслідок чого освіта

перетворюється на основний культуротворчий інститут держави, а педагогі - у творців і повпредів науки,... філософія освіти є методологією функціонування і розвитку освіти, системою загальних знань, "зав'язаних" своїм змістом на онтології, створенні інтелектуального потенціалу".

Філософія освіти не є новим напрямом розвитку наукової думки. Вона виступала предметом дослідження Платона і Арістотеля, Бекона і Дідро. У певних аспектах її розглядали Кант, Гегель, Маркс. Тривалий час філософія освіти розглядалася як синонім філософії духовності (XVIII - XIX ст.). На початку XX ст. філософія освіти виділилася в окрему дисципліну.

На жаль, доводиться констатувати, що сьогодні система вітчизняної освіти переживає не кращі часи. Криза в економіці призвела до кризи думки. Сьогодні важко учити і вчитися. У системі освіти сьогодні спостерігається ідейно-світоглядний і ціннісний вакуум, сучасна освіта щодня стикається з неясністю і невизначеністю цілей навчання і виховання.

У таких умовах досить складно сформулювати ідеали і цілі освіти, які відповідали б новим вимогам сучасної цивілізації. З урахуванням вищесказаного, основні завдання філософії освіти повинні включати:

1) осмислення кризи освіти, кризи його традиційних форм, вичерпаності основної педагогічної парадигми, осмислення шляхів і способів вирішення цієї кризи;

2) осмислення нового і альтернативного педагогічного досвіду, обговорення образів нової школи, обґрунтування державної політики в галузі освіти, формування цілей освіти, концептуального проектування освітніх систем, прогнозування освіти;

3) виявлення початкових культурних цінностей і засадничих світоглядних установок освіти і виховання, що відповідають тим вимогам, які об'єктивно висуваються перед особою в умовах сучасного суспільства.

Мета освіти - сприяння і допомога людині в оволодінні способами культурного самовизначення, самореалізації і самореабілітації, у розумінні самого себе. Змістом освіти має стати не просто передача знань, умінь і навичок, а урівноважений розвиток фізичної, розумової, вольової, моральної, ціннісної та інших сфер.

Філософію освіти не можна розглядати тільки з позиції чистої філософії або з позиції чистої педагогіки. Вона знаходиться на стику цих двох підходів. Філософський підхід більшою мірою допомагає осмислити ідеали, взаємозв'язки, взаємозалежності, що виникають у ході освіти. Педагогічний підхід дозволяє осмислити цілі, завдання освіти, його методи і перспективи.

Основними напрямками філософії освіти є духовність, творчість, розвиток, культура і т. д.

Основними принципами освіти сьогодні повинні стати: діалог учителя і учня; непорушна віра у встановлені цінності освіти і суспільства; гуманізм; збереження і примноження культурної спадщини.

Основними поняттями, якими повинно оперувати освіта, повинні залишитися вченість, ідеал вченості, соціокультурний тип освіти, освітня парадигма, освітні технології. Перераховані поняття повинні розвиватися і відповідати рівню розвитку суспільства.

Яскравим прикладом поступального розвитку філософії освіти є країни з розвиненою економікою. У цих країнах філософія освіти отримує додаткові імпульси для свого розвитку у зв'язку з переходом від індустріального до постіндустріального, інформаційного суспільства.

У вітчизняній практиці необхідність розвитку філософії освіти доповнюється наявністю експериментальних і альтернативних шкіл, комп'ютеризацією освіти. Сьогодні студенти мають вільний вибір програм навчання і освіти, що вимагає коригування філософії освіти.

Необхідно пам'ятати, що конкретному суспільству відповідає певний тип освіти, оскільки цілі освіти - це механізм підготовки людини до умов спільного співіснування в суспільстві.

І.В. Токмакова

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Науково-дослідна робота студентів (НДРС) у ВНЗ організується з метою підвищення рівня теоретичної підготовки, виховання самостійності і творчого підходу студентів до оволодіння знаннями. Наукове становлення фахівця розглядається як важливий інтелектуальний потенціал: випускнику ВНЗ належить оволодіти нормами і принципами пошукової, експериментальної і статистичної діяльності як необхідної умови професійної компетенції. В основі вказаних видів діяльності лежать якості студентів, які свідчать про дослідницькі здібності. Серед них найважливішими є спостережливість, оригінальність і нестандартність мислення, інтуїція і уява, незалежність думок, уміння відстоювати власну точку зору. Ці здібності розвиваються шляхом формування базової і пошукової системи знань, направлених на аналітико-синтетичну переробку наукової інформації і результатів отриманих спостережень.

Завданнями НДРС ВНЗ є оволодіння студентами науковими методами пізнання; підвищення самодисципліни; організованість, формування навиків планомірної систематичної роботи; розширення професійного і культурного кругозору; прищеплення інтересу до науково-дослідної роботи і з'ясування її суспільної значущості; придбання навиків публічних виступів і участі в науковій дискусії; придбання навиків літературної роботи – бібліографічної, реферативної і авторської. Як